

Τίτλος Μαθήματος: Ψυχολογία Παιδικού Σχεδίου

Κωδικός Μαθήματος: ΨΧ0205

Διδάσκων: Φωτεινή Μπονώτη, fbonoti@uth.gr

Είδος Μαθήματος: Επιλογής

Εξάμηνο: 6^ο

Μονάδες ECTS: 5

Περιγραφή του μαθήματος - στόχος: Το μάθημα στοχεύει να εξοικειωθούν οι φοιτητές με τις κυριότερες ψυχολογικές θεωρίες στο χώρο του παιδικού σχεδίου, τα εξελικτικά στάδια της σχεδιαστικής διαδικασίας και τις αναπτυξιακές δυνατότητες των νηπίων στον τομέα αυτό. Ειδικότερα, το μάθημα παρουσιάζει κριτικά τις κυριότερες ψυχολογικές θεωρίες στο χώρο του παιδικού σχεδίου και προσπαθεί να απαντήσει στα παρακάτω ερωτήματα: α) Μπορεί το σχέδιο να χρησιμοποιηθεί για τη μέτρηση της νοημοσύνης του παιδιού; β) Προσφέρεται το σχέδιο για τη διάγνωση συναισθηματικών διαταραχών και προβλημάτων συμπεριφοράς στο παιδί; γ) Εκφράζει το παιδί στα σχέδια του τη «νοητική εικόνα» που έχει για τον κόσμο που το περιβάλλει; δ) Η ιδιοτυπία του παιδικού σχεδίου μήπως αντανακλά τα προβλήματα οργάνωσης του χώρου και προγραμματισμού των ενεργειών, που προκύπτουν κατά τη σχεδιαστική διαδικασία; Οι απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα δίνονται μέσα από τη διεξοδική παρουσίαση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των παιδικών σχεδίων στις διάφορες φάσεις ανάπτυξης του παιδιού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις σύγχρονες θεωρίες που τονίζουν τη σημασία των γνωστικών παραγόντων και αντιμετωπίζουν τα παιδικά σχέδια ως κατασκευές, των οποίων η τελική μορφή εξαρτάται από τη διαδικασία παραγωγής τους.

Αξιολόγηση: Η αξιολόγηση του μαθήματος περιλαμβάνει υποχρεωτική ατομική ερευνητική εργασία (30%) και γραπτή εξέταση (70%) στο τέλος του εξαμήνου.

Διδακτική Μεθοδολογία: Διαλέξεις – Εργαστηριακές ασκήσεις – Συζήτηση.

Διδακτέα - εξεταστέα ύλη και βιβλιογραφία του μαθήματος: Ως διδακτέα και εξεταστέα ύλη του μαθήματος θεωρούνται τα περιεχόμενα των διαλέξεων, καθώς και τα αντίστοιχα συγγράμματα.

Λέξεις κλειδιά: παιδικό σχέδιο, σχεδιαστική ανάπτυξη.

Διάγραμμα περιεχομένων του μαθήματος:

1η Εβδομάδα: Εισαγωγή στις θεωρητικές προσεγγίσεις . Στάδια Ανάπτυξης

2η Εβδομάδα: Οι πρώτες σχεδιαστικές αναπαραστάσεις του παιδιού. Μουντζουρώματα. Η έννοια της αναπαράστασης.

3η Εβδομάδα: Το φαινόμενο του γυρίνου.

4η Εβδομάδα: Τυπική Ανθρώπινη Φιγούρα.

5η Εβδομάδα: Το σχέδιο ως μέσο αξιολόγησης της νοημοσύνης του παιδιού.

6η Εβδομάδα: Η προβολική χρήση του παιδιού σχεδίου. Το χρώμα στο σχέδιο. Εκφραστικά Σχέδια.

7η Εβδομάδα: Συλλογή δεδομένων για την ερευνητική εργασία.

8η Εβδομάδα: Κανονικές Αναπαραστάσεις. Στερεοτυπία.

9η Εβδομάδα: Κατανόηση και αισθητική εκτίμηση της εικόνας.

10η Εβδομάδα: Ανάλυση εμπειρικών δεδομένων ερευνητικής εργασίας.

11η Εβδομάδα: Μερική απόκρυψη. Η οργάνωση της σκηνής.

12η Εβδομάδα: Διαφορές φύλου στα σχέδια των παιδιών. Το σχέδιο των ταλαντούχων παιδιών.

13η Εβδομάδα: Ο ρόλος του ενήλικα στη σχεδιαστική ανάπτυξη.

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Cox, M. V. (2005). *The pictorial world of the child*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Golomb, C. (1992). *The child's creation of a pictorial world*. Berkeley, CA: University of California Press.

Goodnow, J. (1988). *Τα παιδιά σχεδιάζουν: εικόνα του χαρακτήρα και της πνευματικής του ανάπτυξης*. Αθήνα: Καστανιώτης

Jolley, R. R. (2010). *Children and pictures: Drawing and understanding*. West Sussex: Wiley-Blackwell.

Malchiodi, C.C. (2001). *Κατανοώντας τη ζωγραφική των παιδιών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Thomas, G.V. & Silk, A. J. (1997). *Η Ψυχολογία του παιδικού σχεδίου*. Αθήνα: Καστανιώτης.